

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—,
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO. — SA DNEV-
NOM DOSTAVOM K 21 GODIŠNJE. — POJEDINI BROJ 10 PARA.
— OGLASI PO CIJENIKU. — PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. :::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. III.

ŠIBENIK, utorak 19. listopada 1915.

BR. 206. (436)

Napredovanja u Srbiji. - Provala Bugara preko Egri Palanke. - „Krštenje“ Francuza u Macedoniji. - Napredovanje Nijemaca prama Rigi.

Balkansko ratište.

BEĆ, 18. listopada (KB). Službeno se saopćuje:

U području Avale poražene srpske divizije uzmakloše s obe strane ceste, koja vodi prama jugu.

Naše čete nalaze se u napadaju na neprijateljske odjele, koji se još nalaze sjeverno od Raije.

I u Mačvi protivnik bio je prisiljen na uzmak.

S obe strane donje Morave njemačke divizije ponovno su dobiti na prostoru.

Bugari su zaposjeli visove Muslim Perčin i Babin Zub.

Dalje južno oni su prodri preko Egri Palanka.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 18. listopada (KB). Službeno se saopćuje:

Na visovnom kraju južno od Beograda naše čete su u napredovanju prama Cvetkovgrovu i Vrenju.

Jugoistočno od Požarevca zauzeti su Crmice i Boževac.

Vrhovna vojna uprava.

Rusko ratište.

BEĆ, 18. listopada (KB). Službeno se saopćuje:

U istočnoj Galiciji, na Ikvici i u Volinijskom tvrdjavnom području niti jučer kakvih osobitih dogodjaja.

Na pritoku Kormina i na donjem Styru neprijatelj je poveo niz žestokih napadaja. Kod Kulikovica, Novosielki i Rafalovke borba se još vodi.

Na svim ostalim točkama protivnik je već sinoć bio krvavo odbiven. Njegovi su gubitci veliki. Na Korminu on je ispraznio bojište u podpunom razsulu ostaviv pušaka i komada bojne opreme.

Na gornjoj Szczari nalazeće se austro-ugarske bojne sile odabile su jači ruski nasrat.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

BERLIN, 18. listopada (KB). Službeno se saopćuje:

Napadaj južno od Rige dobro je napredovao; 282 zarobljeni.

Ruski napadaji zapadno od Jakobštadta bili su odbiveni.

Zapadno od Iluxta mi smo se domogli neprijateljskog polo-

žaja u širini fronte od neka tri kilometra.

Dalje južno sve do u okoliš Smorgona višekratni jaki ruski nasrtaji uz jake gubitke po neprijatelju bili su odbiveni; 177 zarobljeno.

Ruski napadaj s obe strane želježnice Ljačovići - Baranovići stavljen je.

Vrhovna vojna uprava

Talijansko ratište.

BEĆ, 18. listopada (KB). Službeno se saopćuje:

Na fronti Soče razvijaju Talijani živahnju djelatnost. I sinoć je u sjeverozapadnom odsječku visoravn Doberdo kod Peteanu došlo do žešćih borba. Jaka talijanska infanterija ondje ponovo napala naše ondješnje položaje, te došla djejomice do u blizini zapreka. Konačno je bila, uz teške gubitke, natrag pogdana.

Inače na Primorju, kao i u tirolskom pograničnom području topovske borbe.

Zamjenik šef generalnog stožera Von HÖFER.

Francusko-englesko ratište.

BEĆ, 18. listopada (KB). Službeno se saopćuje:

U neprijateljski položaj daleko zabola se utvrda sjeveroistočno od Vermerlesa od Englezova je bila opetovana jakim silama napadnuta. Svi napadaji promašili su, uz teške gubitke po neprijatelju. Utvrda je ostala čvrsto u našem posjedu.

Novi neprijateljski nasrtaj za preosvojenje izgubljenog položaja južno od Leintrex ostao je bezuspješan, ali je stajao Francuze, uz jake gubitke u krvi, također 93 zarobljenika.

Njemački zrakoplovni odjel napao je jučer tvrdjavu Belfort, te je pognao neprijateljske avtičare i obasuo tvrdjavu sa 80 bomba, čime su prouzročeni pojari.

Vrhovna vojna uprava.

Borbe u Macedoniji.

Napadaj Bugara na Valandovo — Krštenje Francuza.

SOLUN, 18. listopada (KB). Po novinskim vijestima, uslijed pridolaska englesko-francuskih četa, jučer prekinuta borba između srpskih i bugarskih banda kod Valandova i Strumice

opet je preduzeta. Bugari su dobili pojačanja od redovite vojske i artillerije. Borba traje žeštinom.

LYON, 18. listopada (KB). „Republikain“ prima iz Atene:

40.000 Bugara napalo je jedom artiljerijom kod Valandova. Borba traje.

LONDON, 18. listopada (KB). Reuterov dopisni ured prima iz Atene:

Franceske čete u Macedoniji primile su krštenje vatrom kod želježničkog mosta između Budove i Valandova, gdje su bile napadnute od Bugara. Krešev traže.

Bugarska artiljerija bombardira Valandovo, koje se žestoko opire.

Opsadno stanje u Moskvi.

LONDON, 18. listopada (KB). Reuterov dopisni ured javlja iz Pe-trograda:

Carskim ukazom proglašeno je opsadno stanje nad gradom i okružjem Moskve.

Nova pomoć Rusiji.

LONDON, 18. listopada (KB). Reuterov dopisni ured javlja iz Pe-trograda:

Misli se obrazovati vojsku Kirgiza, koja bi, nakon potrebitne izobrazbe, imala poći na frontu.

Odlikanje.

BEĆ, 18. listopada (KB). „Wien-ner Zeitung“ saopćuje:

Car je podijelio kanoniku Stolnog Kaptola u Šibeniku Vinku Karadjoli red željezne krune trećeg reda.

Majgora kombinacija po ententu.

„Petit Journal“ u jednom članku, u kojem govori o balkanskoj ofenzivi, postavlja najprije pitanje: „Što je najgoro, što se može dogoditi. List odgovara: 1. Velika i jaka austro-njemačka vojska bit će bačena protiv Srbije; 2. Istodobno će i Bugari prekoraci srpsku granicu; 3. Turci će se pridružiti Bugarima kao pomoćnici; 4. Rumunjska će i dalje ostati neutralna. Najgoro bit će, ako se sve ove četiri točke obistine, mjesto samo dvije ili tri. Jakost četa centralnih vlasti, koje operiraju protiv Srbije, ne može se još procijeniti. Zna se ipak, da je Bugarima oboruhala 500.000 momaka, i da će joj Turci dati još 200.000 momaka. Što bi mogla pomoći Grčka? Ona će morati braniti granicu malo četa, pošto moraju da svoje sile postave protiv „velike ofenzive“ centralnih vlasti. Prelaz preko Dunava

bit će za Nijemce i Austrijance vrlo težak. Problem bi se najlakše rješio, ako nastupi Rumunjska. Najglavnije jest za nas, da i Rumunjska mobilizira i pristane uz nas.

Vojna snaga Grčke.

Grčka je unišla u balkanske ratove s vojskom, koja je bila na putu preobrazbe. Grčka je država i sad u istom neugodnom položaju. S druge strane opet imademo u činjenicama dokaz da to, da je vojnički razvitak zemlje u najnovije doba bio vrlo živahan, kako dobro opažati poznati nje-mački vojnički pisac u listu „Vossische Zeitung“, kapetan Friedrich Berthauer.

Jasno je uvidio kralj Konstantin, koji je uspiješnim vodjenjem vojske osobito u drugom balkanskom ratu kao vrhovni vojskovođa stekao bezuslovno povjerenje cijelokupne obrambene snage i svoj položaj tako učvrstio u zemljama grčkoj, da je mogao protutrat svoje mišljenje i proti Venizelosu, da je potrebno, da se stvari jaka obrambena snaga kao podloga snažnog politici. Tek u junu 1912. bilo je zaključeno, da se stanje vojske u miru podvostruči, a to je već u balkanskim ratovima postignuto, te prema naredbi od decembra 1913. opet snaga vojske proširena ponovnom preobrazbom vojske. Značajno je, kako su požurili s izgradnjom vojske, to, što se je stanje vojske u miru povišilo od 4 divizije godine 1912. na 11 divizija poslije naredbe u decembru 1913.

Nova podjela vojske u miru, koja je bila izričito označena provizornom, obuhvatala je ovih 11 divizija u 6 vojnih zborova sa garnizonama u Larissi (I.), Atenama (II.), Janini (III.), Solunu (IV.), Drami (V.), i Konzani (VI.). Tu su već u miru bile pri-dijeljene pograničnim zborovima dvije do tri divizije, dočim je prvi i drugi zbor dobio svaki po jednu diviziju. Tri konjaničke pukovnije, što su bile, sjedinjene su bile u jednu brigadu u Serresu, a sve ostale čete prama tome povećane i podijeljene na vojne zborove i divizije.

Od ovog mirnog stanja stvara se mobilna operaciona vojska ispunjanjem aktivnih divizija na jakost u ratu i postavljanjem pričuvnih divizija, dočim za etapne i posadne svrhe imadu na raspolaganje još čete treće pruge. Kako nije sigurno, kako je zbilja grčka vojska preobražena, to su podaci o sastavu divizija kolebavi, a tako i to, kolika je jakost vojske.

Po Veltzesovom vojnom almanaku sastoju po svoj prilici svaka divizija iz tri pješačke pukovnije po 3 bataljona, 1 lovačkog bataljona (evzon), 1 eskadre, 1 topničke pukovnije po 12 baterija na kolima, 1 mješnjeg bataljona po 2 pionirske, 1 pontonski i 1 telegrafsku satniju, 1 trenske satnije, 1 sanitetske satnije i municioneog obskrbnog i sanitetskog zavoda, kako tomu odgovara. Konjanička će brigada po svoj prilici u ratu narasti za jednu diviziju.

Podaci o jakosti vojske prve pruge u ratu kreće se između 200.000 i 300.000 momaka.

Vojna radna sposobnost u Grčkoj osniva se na vojničkom zakonu, koji je tek godine 1912. proširen, a tim se zakonom određuje opća vojna dužnost od 20. do 50. godine života. Dužnost službovanja proteže se na dvije godine u aktivnoj vojski, jedanaest godina u pričuvu aktivne vojske, osam godina u narodnoj gardi (territorijalnoj vojski) i deset godina u pričuvu narodne garde. Ali su već bili snavnici, da još povise službovnu dužnost na 35 godina, kako što su tada kodjer namjeravali, da mirovno stanje vojske dovedu na 18 divizija.

Grčka vlada nastoji, koliko god može, da učini jaku vojnu snagu, a u tom joj dolazi u pomoć poštovnost naroda. Za to je najbolji dokaz osnutak "Blagajne narodne obrane". U toj su blagajne dobrovoljni prinosi kralja i Grka, koji žive u inozemstvu, te neki danci cijelogra pučanstva skupa, a služi za pokriće troškova za opremu vojske, koji se ne mogu staviti u vojni proračun. Kad je buknuo balkanski rat, raspolažala je ova blagajnica po Löbelu sa 37% milijuna drahmi i odatle su se mogli podupirati ratni izdaci bez velikog deficitia.

Izobrazba vojske je, ima već više godina, u rukama francetskog vojnog poslanstva, koje je djelovalo pod generalom Eydouxom, a kasnije pod generalom de Villaretom, te izobrazilo jedan zbor kao uzorak za cijelokupnu vojsku. Poslije učestovanja grčke vojske u proteklima balkanskim ratovima može se reći da je duh i disciplina u vojsci dobra naprava prijašnjim godinama, kad je vojska svakojako trpjela pod čašnicim zborom, koji je gonio politiku.

Grčka vojska nosi jedinstvenu uniformu kahvaji-boje.

Pješaštvo je oboruzano repetirskim modelima Mannlicher-Schönauer 0/3, kalibra 6.5 milimetara i strojnim puškama sistema Schwarzlose.

Topništvo ima poljske topove od Schneider-Creuzota modela 1907., kalibra 7.6 centimetara, brdske topove od iste tvrtke i razne starije modela.

Konjaništvo ima sablje i kopljia.

I floti se je posvetila povećana pažnja pod vodstvom jednog engleskog mornaričkog poslanstva, na čelu kojeg je stajao admiral Kerr. Od novijeg doba ima Grčka jednu linijsku ladju ("Salamis"), 1 oklopjeni krstaš ("Georgios Averof"), onda 14 razarača torpednica, više torpednih čamaca i dvije podmornice. Grade se: 1 pružna ladja, 1 oklopjeni krstaš i razarač i torpednica.

Sigurno je i Grčkoj, kao ostalim vlastima, koje su se dosad držale neutralno, dobro došla prošla ratna godina, da izradi svoju u velike zasnovane reforme u vojsci i floti. Dakle, kad prosudujemo grčku obrambenu snagu, onda tu imademo bez sumnje posla sa oružanom silom, koju valja cijeniti.

Turci brane Dedeagač.

"Secolo" javlja iz Soluna, da su Turci sakupili kod Suflija dvije divizije, da tako uzognu poduprijeti Bugare, kad bi saveznici iskricali u Dedeagač čete.

Popov o položaju.

Novi bugarski ministar izvanjskih posala Popov izjavio je u razgovoru s nekim novinarom: Cvasto se nadamo, da Grčka ne će ništa poduzeti, dok središnje vlasti pobediju. Grčka bi nam mogla biti pogibeljna samo ondvi, kad bi smalaksala snaga središnjih vlasti. U ovom bi se slučaju pogoršao takodjer položaj Bugarske. Rumunjska ostaje isto tako neutralna,

jer nema interesa, da se uplete u rat. Rumunjska može mirno čekati, dok se bude vidio posljedak bojeva. Turška je naš iskren susjed. Mi se ponosimo sa svojom vojskom i uvjereni smo, da će ona postići cilj, što ga je sebi odabrala.

Domaće vijesti.

Ruska razočaranja u Hrvatima i Slovincima. Iz Berna javljuju: U ruskom novinstvu neprestano se opetuju tužbe o držanju južnih Slavena.

"Rusko Slovo", koje je u uskom dijelu sa vanjskim ministarstvom, izjavlja otvoreno: "Austrijski južni Slaveni su tako vjerni svojem caru i kralju Franji Josipu, da niti ne misle na spojeno sa Srbima". "Novac Vremja" donosi dopis iz Šanča u Kini, u kojemu se neki M. D. Slavjaninska ljuči tuži, da su zauzeće Varšavu slavili Nijemci i austrijski Slaveni, koji borave u Šanču. Klicali su "Živila Varšava" i cijelo pjevali hrvatski i slovenski narodni himnu "Lijepa naša domovino".

"Eto vidite — primjećuje poznatи publicist Menčikov u „Golos Russ“ — kako gospoda Hrvati i Slovinci, čak u Šanču, misle o našoj žalostnoj sudbini.

Općinska Štedionica u Drnišu za ratni zajam. Kako namjavljuju iz Drniša, ondješnja je Općinska Štedionica supskrbiti i za treći ratni zajam daljnji 10.000 kruna.

Modra galica pod zaporom. Vlada je stavila pod zapor čitave zalihe modre galice, tako da je istu za sada nemoguće dobaviti.

Konferencija austrijskih biskupa obdržavali će se u Beču dne 9. studenog.

Grad i okolica.

PRED BROJNICIMA NA ZNANJE. Ovo dana uprava će početi odpošiljanjem računa za zaostalu predbrojbu. Upozorit nam je, da predplata sa dostavom lista samo dvaput na tjedan iznosi K 14 godišnje, a predplata sa dnevnom dostavom lista iznosi K 21 godišnje. Molimo predbrojne, da ne čekaju opomenu uprave, nego da svoju dužnost izvrše odmah.

Odlikovanje. Kako nas je dopisni ured obavijestio, mon. Vinko kanonik Kardarje bio je od Njegova Veličanstva odlikovan redom željezne krune trećeg razreda. Čestitamo!

Crvnenom Križu darovali su: upravitelj gosp. Marko Ježina K 10, a profesorski zbor realne gimnazije K 30 prigodom zadužnice za vrog im druga Antu pl. Tommase; gosp. G. Meneghelli K 20, da počasti uspomeni pok. Spire Meneghelli; g. Frane Sunara K 4, da počasti uspomenu pok. Mare Mikulandra,

Sabiranje vune i kaučaka za vojsku. U ovom djelovanju istakla se je takodjer gdjica nadučiteljica Anka Paut, koja je sa svojim razredom sabrala oveću količinu vune.

Štit u Željezu. Na mjesto vjenca na odar blagop. M. Karlića poklonila je Offiziermess S. Nikola Kr. 30 za "Štit u Željezu", gdje će se zabit spomen-pločica.

Za udove i sirote poginulih polonila ih općina Skradinska putem c. k. Poglavarstva K 30 u počast uspomene blagop. Prisjednik Zem. Odbora Dra. Jerka pl. Tommase.

NAJNOVIJE VIJESTI PAD GREYA.

AMSTERDAM, 19. listopada (KB.) Izvjestitelj "Tyd-a" javlja iz Londona:

Dobro upućeni krugovi uvjerenjavaju, da je Grey ponudio svoju ostavku.

Raznašaći novina i u starijim godinama traže se uz dobru zaslubu. Prijaviti se u upravi lista.

Mjesto komptooristice

traži gospodjica, poslu već vješta, a poznaje u pismu i govoru hrvatski, njemački i talijanski te knjigovodstvo.

Ponude na upravu lista.

Učitelj ili učiteljica ZA HRVATSKI JEZIK traži se.

Ponude i uvjeti na upravi lista.

Ko ima na prodaju

rabiljeni ormari u dobrom stanju, neka javi uredništvu lista pod "R".

TRAŽI SE

udoban sunčani stan za omanju obitelj. Ponude valja uputiti uredništvu lista pod "R".

Papirnica Eugen Deltin Šibenik.

Veliki izbor
ratnih dopisnica

100 kom. K 5 —

„Osmrtnice Italije“ (dopisnice)

100 kom. K 4 —

Slike „Vjernih Saveznika“ za uokvirenje 1 kom. K 1·80

Svakovrstnih umjetničkih i drugi razglednica.

Skladište
svih kancelarijskih predmeta.

HRANA

može se dobiti u dobroj kući uz
umjerene cijene.

Upitat se u uredništvu.

NAJNOVIJE POSJETNICE
IZRADUJUJE
HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA II ŠIBENIK
U. Z. S. O. J.

Unajmljuje se

soba i kuhinja sa nužnikom te svim
svim nujgrednim prostorijama od 15. listo-

pada. Upitat se u upravi liste.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

Upisivanje na

Treći 5½% austrijski ratni zajam
počelo je dne 7. ov. mj., a trajat će do 6. stu-
denoga u 12 sati o podne.

Supskripciona cijena iznosi 93.60% dodavši 5½% ka-
mata komada od 1. oktobra 1915. do dana uplate.

Ubilježba slijedi pomoću prijavnog formulara, koji se kod pod-
pisane dobiva. Isto se može učiniti i bez prijavnog formulara pismom,
u slijedećem obliku:

„Na temelju objavljenih uvjeta prijavljivanja podpisujem ja Nom.
K. 5½% trećeg austrijskog ratnog zajma i obvezujem
se na primetak i izplatu prama dopitanju“. Istodobno uplacijem

Nabavna cijena za upisbu do 200 K mora se platiti u podpunom
iznosu odma za upisbe; kod upisbe preko 200 K mora se pri upisu
uplatiti 10% nominalne vrednosti, dne 6. prosinca 1915. i na 5.
siječnja 1916. sa 20% svaki put, dne 5. veljače sa 25%, a dne 6.
ožujka 1916. sa preostalom iznosom podpune protvijednosti.

JADRANSKA BANKA
PODRUŽNICA U ŠIBENIKU.

Najuspješnije oglašuje se u „Hrvatskoj Misli“

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRIČENIM JAMSTVOM
(Dr. A. Dulibić i drug)

OBSKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE
U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOJ SLOGU TE
UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE
RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVACKE
MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE,
TRGOVACKE I SLUŽBENE OBVOBE, VJENČANE KARTE,
PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME,
OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I. T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBČINE I
ŽUPSKUE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRSONOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao

Zastupstvo: Osiguravajućeg Društva „Hercog Bosna“

Zastupstvo i skladište za Šibenik i okolicu slijedeći ugl. Tvrđa;
Michele Truden - Trst, Viktor Schmidt Fils - Beč,
Braća Klein - Split, Miho Sez - Dubrovnik, Salvetti & Co. - Piran, J. Pipan & Co. - Trst, itd. itd. itd.

Preuzimlje naručbe svakovrstnih modernih pečata iz
gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne
predmete, sve uz Tvorničku cijenu da se ne boji u-
takmice, brza izradba.

Razašilje 1000 komada Feldpost dopisnica za Kr. 5.

RNJIĆ GOVEŽNICA HRVATSKE ZADRUŽNE TISKARE U ŠIBENIKU ::

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE
VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE,
MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-
DAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA
I SOLIDNA.